

Týždeň od 5. do 11. marca

DÁVAŤ SPÄŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Luk 12,16–21; Kaz 2,18–22; Prísl 27,23–27; 2Kor 4,18; Kaz 5,10; Kol 1,15–17

ÚVODNÝ TEXT

Potom som počul hlas z neba, ktorý hovoril: „Napiš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz umierajú v Pánovi. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah, lebo ich skutky idú s nimi.“ (Zj 14,13)

Keď sa blížíme ku koncu produktívneho veku, z finančného pohľadu sa zameriavame na ochranu a udržanie nášho majetku v očakávaní konca života. Prechod z aktívneho pracovného zaradenia do dôchodku môže byť veľmi traumatizujúcou skúsenosťou. Ako sa na toto obdobie pripraviť v otázke financií?

Ako ľudia starnú, prirodzene sa začínajú obávať o budúcnosť. Najčastejšími obavami sú: príliš skoré úmrtie (Čo ak nestihnem všetko, čo som chcel stihnúť? Čo ak si neužijem vnúťatá?), ťažká choroba (Čo ak sa nestihnem o seba postarať?) a nedostatok financií (Budem mať z čoho žiť?).

„Všetky tieto obavy majú svoj pôvod u satana. ...Ak by títo ľudia konali podľa Božieho prania, ich posledné dni by mohli byť najlepšie a najšťastnejšie. ...Mali by zanechať úzkosť, odložiť bremená a žiť na sklonku života šťastne v dozrievaní pre nebo.“ (1T 424)

Tento týždeň spoločne preskúmame Božie rady týkajúce sa neskoršieho obdobia ľudského života. Čo by sme mali robiť, čomu by sme sa mali vyhýbať a aké zásady by sme mali dodržiavať?

OSNOVA LEKCIE

Desiata lekcia nášho štúdia zameria našu pozornosť na biblické princípy, ktoré sa dotýkajú múdreho hospodárenia s tým, čo máme v zrelom veku a v závere života.

- Luk 12,16–21: Bohatý blázon sa zaisťuje pre budúcnosť (nedeľa)
- 1Tím 6,6,7; Jak 4,13,14: Vedomie pomínutelnosti života (pondelok)
- Prísl 27,23–27: Múdre hospodárenie (utorok)
- 1Tím 6,17; 2Kor 4,17,18: Odkladanie dobročinnosti (streda)
- Ž 24,1; Heb 3,4: Ochota dávať, kým sme nažive (štvrtok)

BOHATÝ BLÁZON

16 A potom im povedal toto podobenstvo: „Istému boháčovi prinieslo pole hojnú úrodu. **17** Rozmýšľal a hovoril si: „Čo urobím? Veď nemám kam pozvať žať úrodu.“ **18** Potom si povedal: „Urobím toto: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie. Tam potom uloží všetko obilie i svoj majetok a **19** poviem si: Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a vesel sa!“ **20** Ale Boh mu povedal: „Blázon! Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život a komu ostane to, čo si nahonobil?“ **21** Tak bude s každým, kto zhrňa poklady pre seba, a nie je bohatý v Bohu.“ (Luk 12,16–21)

Uvažuj o úvodnom texte (Luk 12,16–21). Aké je poslanstvo týchto veršov? Prečo Ježiš tak prísne pokarhal onoho „blázna“? Aký by mal byť náš postoj k majetku a k budúcnosti na základe tohto podobenstva?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Toto podobenstvo by sme mohli špecificky aplikovať aj na obdobie, keď človek odchádza do dôchodku. Ak človek končí svoj produktívny život, nemal by si povedať, že teraz už budem len odpočívať a míňať, čo sa mi podarilo nazhromaždiť. Problém nie je v tvrdej práci, v bohatstve alebo v odpočinku. Problematický je postoj: „Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a vesel sa.“ (Luk 12,19) Prečo?

„Ciele tohto muža neboli o nič vyššie, než aké majú zvieratá. Žil, akoby Boha, neba a večného života vôbec nebolo, akoby všetko, čo mal, patrilo len jemu, akoby Bohu ani ľuďom nič nedlhoval.“ (COL 257.258; KP 199)

Ak v tejto etape života myslíme len na seba a ignorujeme potreby iných a Božie dielo, nasledujeme príklad bohatého blázna. Ježišovo podobenstvo ani len nenaznačuje, že by bol onen bohatý muž lenivý alebo nečestný. Pracoval, plánoval, zbieral úrodu svojho snaženia. Problém bol v tom, ako používal to, čo mu Boh zveril. Pretože nepoznáme deň svojej smrti, mali by sme byť naň vždy pripravení. Mali by sme konať Božiu vôľu, nie sa zahrabávať v sebeckom uspokojovaní vlastných túžob.

Všeobecný obraz uvedený v Biblii je taký, že človek pracuje a zostáva produktívny, kým mu stačia sily. V skutočnosti je zaujímavé poznamenať, že autori veľkých prorockých kníh Daniel a Zjavenie mali veľmi pravdepodobne viac ako osemdesiat rokov, keď dokončili svoje dielo. Bolo to v čase, keď sa ľudia dožívali v priemere päťdesiat rokov. Aj mnohí lekári, učitelia alebo spisovatelia zostávajú aktívni do vysokého veku. Z dejín adventizmu môžeme spomenúť Ellen G. Whiteovú, ktorá vydala niektoré zo svojich najznámejších kníh, ako napríklad *Túžba vekov*, až keď mala okolo sedemdesiat rokov. Ak sme zdraví, vek by nemal znamenať, že prestaneme byť produktívni a nebudeme sa usilovať konať dobro.

Ježiš radil tým, ktorí čakajú na Jeho druhý príchod, aby nielen bdeli, ale aby tiež pokračovali vo zverenej práci (Mat 24,42–46).

- Čo môžeš urobiť, aby si v akomkoľvek veku a s akoukoľvek sumou peňazí nepadol do pasce, do ktorej sa chytil „blázon“ z Ježišovho podobenstva? Polož si otázku: „Prečo žijem?“

APLIKÁCIA

NIČ SI ZO SVETA NEODNESIEME

6Velkým ziskom je však zbožnosť spojená so spokojnosťou. **7**Nič sme si totiž neprinesli na svet a nič si z neho nemôžeme odniesť. (1Tim 6,6.7)

Za previnenie napomínaš ľudí trestom, ako mol' ničis to, po čom túžia. Veru, každý človek je len vánok. (Ž 39,12)

13A teraz vy, ktorí hovoríte: „Dnes alebo zajtra pôjdeme do toho a toho mesta, pobudneme tam rok a budeme obchodovať a zarábať“ – **14**vy predsa nevíete, čo bude zajtra s vaším životom. Ved' ste para, ktorá sa na chvíľu ukáže a potom mizne. (Jak 4,13.14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ktosi raz položil známemu evanjelistovi Billymu Grahamovi otázku, čo sa mu ako zrelému človeku (Graham mal vtedy šesťdesiat rokov) zdá na živote najprekvapujúcejšie. Graham odpovedal: „Jeho krátkosť.“ Niet pochýb, život plynie rýchlo.

Čo hovoria o ľudskom živote uvedené texty?

Ž 49,18

1Tim 6,6.7

Ž 39,12

Jak 4,13.14

Kaz 2,18–22

Nielenže život plynie rýchlo, ale keď zomrieme, nezoberieme si so sebou nič materiálne – žiadne financie, hmotné statky, drahé veci. „Ved' keď [človek] zomrie, nič si nevezme so sebou.“ (Ž 49,18) To znamená, že svoj majetok zanechá niekomu inému. Kto ho dostane, závisí vo veľkej miere od toho, ako si svoje záležitosti vopred naplánujeme a zorganizujeme.

Hoci väčšina z nás nevlastní veľké množstvo majetku, počas života sme si mnoho vecí nakúpili. Mali by sme zvážiť, čo sa s nimi stane, až tu už nebudeme. Pre mnohých ľudí je uvažovanie o tom, čo sa stane s ich majetkom po smrti, veľmi citlivou otázkou a radšej sa jej vyhýbajú, aby si náhodou „neprivolali niečo zlé“. Nech je to už akokoľvek, naplánuvať, čo sa stane s naším majetkom, môže byť posledným činom zodpovedného a starostlivého spravovania toho, čím nás Boh požehnal. Ak človek napríklad formou závetu nerozhodne, čo bude s jeho majetkom, vstúpi do hry zákony štátu. Ak zomrieme bez závetu, v dedičskom konaní rozhodne o našom majetku notár podľa platnej legislatívy. Naš majetok prípadne našim príbuzným – partnerovi, deťom a podobne – bez toho, aby sme to vedeli nejako ovplyvniť. Bez závetu nikto nemusí prihliadať na naše prania. Preto je múdre vypracovať závet, v ktorom v rámci zákonných možností určíme, ako sa má naložiť s časťou našej pozostalosti. Niektorí sa rozhodnú vo viere a z vďačnosti za to, ako im Boh počas života požehnal, venovať časť svojho majetku nejakej filantropickej nadácii, charitatívnej organizácii alebo cirkvi – a to najmä vtedy, ak nemajú žiadnych blízkych právoplatných dedičov a nechcú, aby majetok prepadol štátu, prípadne vtedy, keď sú potreby ich milovaných naplno uspokojené.

APLIKÁCIA

- **Smrť môže prísť kedykoľvek a nečakane – aj dnes. Ako sú zabezpečení tvoji blízki, keby si dnes zomrel? Čo by sa stalo s tvojím majetkom? Áno, sú to náročné otázky, ale človek by si ich mal klásť a riešenie by nemal odkladať.**

ZAČNITE S OSOBNÝMI POTREBAMI

²³Poznaj dobre stav tvojho stáda a venuj pozornosť čriedam, ²⁴ved' hojnosť nebude navždy ani koruna pre všetky pokolenia. ²⁵Keď sa pokosí tráva a ukáže sa nová zeleň, po horách sa zberá mláďza; ²⁶z baránkov máš odev, za capov kúpiš pole, ²⁷máš dosť kozieho mlieka na svoju obživu, na obživu svojej rodiny i na živobytie svojich slúžok. (Prísl 27,23–27)

V časoch Starej zmluvy boli mnohé deti Izraela roľníkmi a pastiermi. Niektoré zo zasľúbených Božích požehnaní boli teda vyjadrené jazykom odzrkadľujúcim poľnohospodársku povahu života. Napríklad v Prísl 3,9.10 Boh hovorí, že ak mu budeme finančne verní, naše „sýpky sa naplnia obilím“. Je zrejmé, že len málokto v našej krajine má sýpku alebo stodolu. Týmto textom teda rozumieme tak, že Boh požehná našu prácu alebo podnikanie, ak sme ochotní ho nasledovať a poslúchať.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Znova uvažuj o texte z úvodu (Prísl 27,23–27). Ako by si do dnešnej doby aplikoval slová „poznaj dobre stav svojho stáda...“? Ako by sa to malo prakticky prejavíť v tvojom živote?

Biblia na mnohých miestach varuje bohatých pred chamtivosťou a lakomstvom. Pripomína im, aby zaobchádzali s chudobnými spravodlivo. O majetku a bohatstve Písmo hovorí nielen ako o Božom požehnaní, ale aj ako o potenciálnom nebezpečenstve. Biblia však nikde neodsudzuje bohatstvo alebo snahu ľudí získať majetok, samozrejme za predpokladu, že to nerobia nečestne alebo ho nenadobúdajú utláčaním iných. Texty z knihy Prísloví nás povzbudzujú, aby sme pracovali či podnikali usilovne, a zabezpečili tak seba aj svoju rodinu (Prísl 27,27).

Ako by si preformuloval úvodný verš textu (Prísl 27,23), aby korešpondoval s dnešnou dobou? Možno by mohol znieť: *Preskúmaj svoje pomery a stav svojho majetku. Alebo Urob si súvahu a pochop pomer svojho dlhu k vlastnému kapitálu.* Počas nášho produktívneho veku by bolo dobré nielen spísať závet, ale z času načas aj skontrolovať jeho aktuálnosť, prípadne ho upraviť.

Dobré spravovanie toho, čím nás Boh požehnal, sa netýka len starostlivosti o to, čo vlastníme, ale aj usporiadanie svojich budúcich záležitostí. Ak sa totiž Pán nevráti počas nášho života, jedného dňa sa pominieme, ale naše hmotné statky tu zostanú. Je na nás, aby sme urobili opatrenia, ktoré nielen predídu prípadnému chaosu medzi dedičmi, ale – ak sa tak rozhodneme –, časťou svojho majetku sme podporili nejakú dobrú vec.

- „Lebo hojnosť netrvá na veky, alebo či azda trvá koruna z pokolenia na pokolenie?“ (Prísl 27,24; Roh). Prečo je dôležité pamätať na myšlienku vyjadrenú v tomto verši?

APLIKÁCIA

CHARITA NA SMRTEĽNEJ POSTELI

Bohatým v terajšom veku prikazuj, aby neboli namyslení a neskladali nádej v neisté bohatstvo, ale v Boha, ktorý nás štedro zabezpečuje všetkým, čo potrebujeme. (1Tim 6,17)

¹⁷Ved'toto naše terajšie ľahké súženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, ¹⁸keďže nehľadíme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné. (2Kor 4,17.18)

⁸Vzdial'odo mňa klamstvo a lživé slovo! Nedávaj mi chudobu ani bohatstvo, udel mi tolko chleba, kolko potrebujem, ⁹aby som sa nepresýtil, nezaprel ťa a nepovedal: „Kto je Hospodin?“ Aby som neschudobnel a nekradol a nezneuctil tak meno svojho Boha. (Prísl 30,8.9)

Keď sa rozmáha majetok, pribúdajú aj tí, čo z neho jedia. Aký osov má z toho majiteľ? Iba tolko, že jeho oči naň hľadia. (Kaz 5,10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aké zásady si môžeme vziať z nasledujúcich textov o tom, ako by sme mali nakladať s peniazmi?

1Tim 6,17

2Kor 4,17.18

Prísl 30,8.9

Kaz 5,10

Peniaze môžu byť užitočné a môžu byť použité na mnoho dobrého. Môžu však mať aj skazonosný vplyv. Kto by nepočul o ľuďoch, ktorí sa pre peniaze dopustili hrozných činov? A to často aj vtedy, keď už predtým mali veľa peňazí. Hoci každý z nás je v nebezpečenstve, že ho túžba po peniazoch a majetku privedie na scestie, pokora, skromnosť, čestnosť a podriadenie sa Bohu nás môžu ochrániť. S Božou mocou môžeme prekonať pokusy nepriateľa zneužiť to, čo má byť pre človeka požehnaním (v tomto prípade majetok), a zmeniť to na kľatbu.

Niektorí ľudia sú v pokušení neustále hromadiť majetok a keď príde na pretras otázka dávania, povedia, že po smrti všetko rozdadajú a venujú na dobročinnosť. Aj keď je takýto postoj lepší, než všetko počas života márnivo minúť (jeden miliardár povedal, že vie, že žil správne, ak nebude z čoho zaplatiť jeho pohreb), určite existuje aj lepší variant.

„Videla som, že mnohí počas svojho života nepodporujú dielo a svoje svedomie chlácholia tým, že dobrý skutok urobia po smrti. Neodvažujú sa žiť podľa svojej viery a dôverovať Bohu, aby dali aspoň niečo počas svojho života. Ale takáto dobročinnosť zo smrteľnej postele nie je to, čo Kristus vyžaduje od svojich nasledovníkov, a nijako nemôže ospravedlniť sebecko živých. Tí, čo sa do poslednej chvíle pevne držia svojho majetku, venujú ho radšej smrti ako dielu. K stratám dochádza neustále. Banky krachujú a majetok sa utráca rôznymi spôsobmi. Mnohí aj chcú niečo urobiť, ale odkladajú to. Satan sa im snaží zabrániť v tom, aby prostriedky niekedy poslali do pokladnice. Majetok zmizne skôr, než sa dostane k Bohu, a satan sa z toho raduje.“ (5T 154)

APLIKÁCIA

- **Prečo musíme byť veľmi opatrní v tom, aby sme svoje sebecko ospravedľovali napríklad tým, že sme ťažko pracovali a teraz máme nárok užívať si plody svojho snaženia – a nikto nám do toho nemá čo hovoriť?**

DUCHOVNÉ DEDIČSTVO

Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňa, svet i tí, čo ho obývajú. (Ž 24,1)

Ved'každý dom musí niekto postaviť; a ten, kto postavil všetko, je Boh. (Heb 3,4)

¹⁸Šalémsky kráľ Melchisedek priniesol chlieb a víno. Bol totiž kňazom Najvyššieho Boha. ¹⁹Požehnal ho a povedal: „Nech Abráma požehná Najvyšší Boh, Tvorca neba i zeme. ²⁰Nech je zvelebený Najvyšší Boh, ktorý ti vydal do rúk tvojich nepriateľov.“ Vtedy mu Abrám dal desiatok zo všetkého. (1Moj 14,18–20)

¹⁵On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého tvorstva. ¹⁶Ved' v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho.

¹⁷A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom. (Kol 1,15–17)

Aj keď je ťažké vedieť, aký by bol život na zemi, keby ľudia nezhršli, jednu vec môžeme vedieť s istotou: neexistovalo by žiadne hromadenie, žiadna chamtivosť ani závisť a žiadna chudoba – teda to, čo sužuje náš svet od začiatku dejín. Postoj, že si zaslúžime výsledky svojej usilovnej práce a že patria len nám, je prejavom života v padlom svete – nepochopenia Božieho plánu a požehnaní. Bez ohľadu na to, koľko toho vlastnime, nikdy by sme nemali zabudnúť na jednu dôležitú skutočnosť.

Uvažuj o úvodných textoch. Čo zdôrazňujú? Ako by tento fakt mal ovplyvniť náš postoj k akýmkoľvek materiálным prostriedkom, ktorými nás Boh požehnal?

Ž 24,1

Heb 3,4

1Moj 14,18–20

Kol 1,15–17

Sme správcami a hospodármi toho, čo nám Boh zveril. On je v konečnom dôsledku vlastníkom všetkého. On nám dáva život, existenciu a silu, aby sme mohli niečo nadobudnúť. S tým väčšina z nás problém nemá a vo svojich modlitbách vyznávame, že sme závislí od Boha. Ale aký je náš postoj k tomu, že keď sa postaráme o seba a svoju rodinu, mali by sme Bohu vrátiť to, čo nám zostane?

„Keď dávate na Božie dielo, zhromažďujete si poklady v nebi. Všetko, čo si uložíte hore, je chránené pred zničením a stratou a rastie na večný, trvalý majetok ... [a] bude pripísané na váš účet v nebeskom kráľovstve.“ (CS 342)

Dávať teraz, kým žijeme, má veľa výhod. Tu je niekoľko:

- Darca môže vidieť ozajstné výsledky plynúce z daru – deti nasýtené v krajine sužovanej hladomorom, mladého človeka na vysokej škole, financovanie evanjelizačnej kampane atď.
- Určitá služba alebo osoba môže mať z daru úžitok už teraz.
- Po našej smrti nebudú spory o dedičstvo.
- Ochoť srdce je pre druhých ľudí dobrým príkladom štedrosti a lásky.
- Minimalizuje straty spôsobené dedičskou daňou.
- Zaručuje, že dar bude poskytnutý vami požadovanému subjektu (žiadne zasahovanie súdov alebo nespokojných príbuzných).
- Ukazuje, že srdce darcu sa zmenilo zo sebeckta na nesebeckosť.
- Ukladá poklady v nebi.

- **Prečo musia byť rozhodnutia o zverení časti majetku charitatívnej organizácii, filantropickej nadácii alebo cirkvi dobrovoľné? Prečo je neprípustné tlačiť ľudí do toho, aby svoj majetok prepísali na cirkev a zabezpečili si tak večný život?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Tých, ktorí zanedbávajú poznanú povinnosť, obchádzajú požiadavky, ktoré na nich Pán kladie v tomto živote a chlácholia svoje svedomie tým, že pred smrťou pripravia svoj závet, Majster ich nepochváli a neobdržia za svoje konanie odmenu. Nezapreli samých seba, ale sebecky si ponechávali prostriedky, kým len mohli, a neuvolnili ich, kým ich neodvolala smrť. Keby títo ľudia boli ozajstnými kresťanmi, urobili by ešte pri plnom vedomí to, o čom chcú rozhodnúť až na smrteľnej posteli. Seba a svoj majetok by venovali Bohu a svojím poctivým správcovstvom by získali uspokojenie z verného plnenia svojej povinnosti. Keby sa tak rozhodli, mohli by byť sami vykonávateľmi Božích požiadaviek, namiesto toho, aby kládli zodpovednosť na iných.“ (4T 480)

Tento text zdôrazňuje, že včasným rozhodnutím môže človek sám určiť, ako sa má po smrti naložiť s jeho majetkom. Takýmto konaním môže ešte počas života získať uspokojenie s výsledkami svojho rozhodnutia a zároveň bude mať istotu, že správne narába so zverenými Božími darmi.

Pre kresťana je druhý príchod Krista „blahoslavenou nádejou“. Všetci si predstavujeme, aké úžasné bude vidieť Ježiša prichádzať na nebeských oblakoch. Túžime počuť slová: „Správne, dobrý a verný sluha!“ (Mat 25,21.23) Ale čo ak sa náš život zavíši skôr, ako sa Ježiš vráti? Ak sme sa riadili Jeho zjavenou vôľou, môžeme mať teraz zadosťučinenie z toho, že vidíme, ako Božie dielo napreduje aj vďaka nášmu úsiliu, s vedomím, že môže pokračovať aj vtedy, keď tu už my nebudeme.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Hoci si už teraz môžeme zhromažďovať poklad v nebi, prečo to nie je to isté, ako snažiť sa zaslúžiť si alebo dokonca „kúpiť“ svoje spasenie?
2. Napriek tomu, že by sme mali byť štedrý v dávaní toho, čo máme, mali by sme byť aj rozvážni a zodpovední. V minulosti sa mnohí snažili určovať presné dátumy, a potom vyzývali ľudí, aby sa rýchlo zbavili majetku, lebo po konci sveta im už bude nanič. Prečo by akýkoľvek dar mal byť daný po zodpovednom uvážení a porade s blízkymi? Čo nám môže pomôcť robiť vo finančných záležitostiach (nielen v súvislosti so závetom) rozumné rozhodnutia? Čo by ste robili, keby ste videli, že sa niekto nechal zmanipulovať a plánuje darovať alebo odkázať svoj majetok na pochybné ciele?